

दफ्तर कारकून/कालवा निरीक्षक/मोजणीदार

वेळ : 2 तास

एकूण प्रश्न : 200

एकूण गुण : 200

1. 'द्विगुणित' हे कोणत्या प्रकारचे विशेषण आहे ?
(A) विधि विशेषण (B) गुण विशेषण (C) सार्वनामिक विशेषण (D) संख्यावाचक विशेषण
- खालील वाक्यातील अधोरेखित शब्दाच्या विशेषणाचा प्रकार ओळखा. प्रश्न क्रमांक 2 ते 3.
2. पिकलेली बोरे गोड असतात.
(A) सर्वनामसाधित विशेषण (B) धातूसाधित विशेषण (C) अव्ययसाधित विशेषण (D) विधिविशेषण
3. सुषमा चांगली धावते.
(A) क्रिया विशेषण (B) अव्ययसाधित विशेषण (C) गणनावाचक विशेषण (D) क्रमवाचक विशेषण
- अधोरेखित क्रियापदाचा प्रकार ओळखा. प्रश्न क्रमांक 4 ते 5.
4. शिक्षक विद्यार्थ्यांना शिकवतात.
(A) प्रयोजक क्रियापद (B) द्विकर्म क्रियापद (C) उभयविध क्रियापद (D) अनियमित क्रियापद
5. तुम्हांला एवढे जलद गतीने चालवते तरी कसे ?
(A) संयुक्त क्रियापद (B) प्रयोजक क्रियापद (C) शक्य क्रियापद (D) अशक्य क्रियापद
6. खालीलपैकी कोणता शब्द क्रियापद नाही ?
(A) पेरणे (B) उपरणे (C) वेचणे (D) उरणे
7. जो गर्जेल तो पडेल काय ? अधोरेखित शब्दाचा प्रकार ओळखा.
(A) विशेषण (B) नाम (C) संबंधी सर्वनाम (D) क्रियाविशेषण अव्यय
8. खालील शब्दातील उभयान्वयी अव्यय ओळखा.
(A) पुढे (B) पुनःपुन्हा (C) आधी (D) म्हणजे
9. 'वारंवार' या शब्दाचा प्रकार कोणता ?
(A) नाम (B) क्रियाविशेषण अव्यय (C) शब्द अव्यय (D) विशेषण
10. 'मन' हा शब्द कोणत्या नाम प्रकारात मोडतो ?
(A) भाववाचक नाम (B) विशेष नाम (C) सामान्य नाम (D) विकारी नाम
11. सदा सर्वदा योग तुझा घडावा. अधोरेखित शब्द कोणत्या प्रकारचे क्रियाविशेषण आहे ?
(A) रीतिवाचक (B) कालदर्शक (C) कालवाचक क्रियापद (D) स्थलवाचक
12. विभक्ती प्रत्यय लागताना सामान्यरूप न होणारा खालीलपैकी शब्द कोणता ?
(A) झाड (B) वीट (C) शत्रु (D) तळे

SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

13. 'पक्षी झाडावर बसतो' या वाक्यातील शब्दयोगी अव्यय ओळखा.
 (A) पक्षी (B) झाड (C) वर (D) बसतो
14. वाक्यातील क्रियाविशेषण ओळखा.
 बाण खालून वर गेला.
 (A) खालून (B) वर (C) बाण (D) गेला
15. अधोरेखित शब्दाची जात ओळखा.
सभोवार गर्द हिरवी झाडी पसरली होती.
 (A) स्थलवाचक (B) रीतिवाचक (C) कालवाचक (D) परिणामवाचक
16. 'देशासाठी विरांनी त्याग केला' या वाक्यातील शब्दयोगी अव्यय ओळखा.
 (A) साठी (B) देश (C) विरांनी (D) त्याग
17. प्रत्यय कोणत्या विभक्तिचा आहे ते ओळखा.
मनुष्याने लोभ धरू नये.
 (A) द्वितीया (B) तृतीया (C) चतुर्थी (D) पंचमी
18. प्रत्यय कोणत्या विभक्तीचा आहे ते ओळखा.
 बाबांनी विमानात प्रवेश केला.
 (A) करण (B) अधिकरण (C) संप्रदान (D) अपादान
19. खालीलपैकी तत्सम शब्द ओळखा.
 (A) कर्ज (B) पैसा (C) खर्च (D) ऋण
20. 'पिंपळ' या शब्दाला पर्यायी शब्द ओळखा.
 (A) झाड (B) कदंब (C) वृक्ष (D) अश्वत्थ
21. 'अब्ज' या शब्दाचा योग्य विग्रह ओळखा.
 (A) आप+ज (B) अप्+ज (C) अ+ब्ज (D) अब्+ज
22. 'हरेश्वर' या शब्दाचा विग्रह करा.
 (A) हरे+इश्वर (B) हरे+ईश्वर (C) हरी+श्वर (D) हर+ईश्वर
23. 'मुनीच्छा' या शब्दाचा विग्रह ओळखा.
 (A) मुनी+इच्छा (B) मन+ईच्छा (C) मुनी+च्छा (D) मुनि+इच्छा
24. 'रमा गीत गाते'. काळ ओळखा.
 (A) भविष्यकाळ (B) वर्तमानकाळ (C) रीति वर्तमानकाळ (D) भूतकाळ
25. शकुंतलेसारखी सौंदर्यवती तीच । - अलंकार ओळखा.
 (A) अतिशयोक्ती (B) रूपक (C) अनन्वय (D) दृष्टांत
26. सलग्नी दाखविताना नेहमी कोणते वचन वापरतात ?
 (A) द्विवचन (B) बहुवचन (C) अनेकवचन (D) एकवचन

SPACE FOR ROUGH WORK

27. 'नर्तक' स्त्रीलिंगी ओळखा.
 (A) नर्तकी (B) नृत्य (C) नर्तिका (D) नर्तीक
28. 'देह' या शब्दाचे स्त्रीलिंग काय ?
 (A) देह (B) काया (C) शरीर (D) धड
29. 'मधुकर' या शब्दाचा समानार्थी शब्द ओळखा.
 (A) सखा (B) कितक (C) भ्रमर (D) मधमाशी
30. खालीलपैकी नपुसकलिंगी सामासिक शब्द ओळखा.
 (A) गायरान (B) पुरणपोळी (C) बाजारहाट (D) डाळतांदूळ
31. खालीलपैकी एकवचनी नाम कोणते ?
 (A) फळे (B) तळे (C) खिळे (D) मळे
32. खालीलपैकी अपूर्ण वर्तमान काळातील क्रियापद कोणते ?
 (A) बागडत असते (B) बागडत आहेत (C) बागडते (D) बागडली आहेत
33. 'फाईल' या शब्दाचे सामान्यरूप कोणते ?
 (A) फाईली (B) फायिली (C) फाईल (D) फायली
34. कोणत्या दोन विभक्त्यांचे प्रत्यय सारखे असतात ?
 (A) प्रथमा-तृतीया (B) पंचमी-सप्तमी (C) सप्तमी-चतुर्थी (D) द्वितीया-चतुर्थी
35. ज्याला आकार नाही या अर्थाचा शब्द.
 (A) निराकार (B) आकारी (C) अआकार (D) शून्याकार
36. सत्य प्रस्थापित होण्यासाठी आग्रह धरणारा
 (A) सत्यमेव (B) सत्यावान (C) सत्यवादी (D) सत्याग्रही
37. ज्याने आपले नाव गुप्त ठेवले आहे या अर्थी येणारा शब्द.
 (A) अनाविक (B) अनाम (C) अनामिक (D) नाव नसलेला
38. 'मितव्ययी' म्हणजे
 (A) कमी बोलणारा (B) कमी खणारा (C) न रागवणारा (D) काटकसरीने राहणारा
39. खालीलपैकी भावे प्रयोगाचे वाक्य ओळखा.
 (A) मयीने चार खाल्हा (B) गुरुजींनी मुलांस शिकविले
 (C) पोपट पेरू खाल्हा (D) बाबांनी नवा चष्मा आणला
40. 'मधू पुस्तक वाचते' प्रयोग ओळखा.
 (A) कर्तरी (B) भावे (C) कर्मणी (D) संकीर्ण
41. 'आमचा बाप अन् आम्ही' या पुस्तकाचे लेखक कोण ?
 (A) लक्ष्मण गायकवाड (B) शंकरराव खरात
 (C) नरेंद्र जाधव (D) केशव मेश्राम

SPACE FOR ROUGH WORK

42. खालील वाक्य संबंधातील अलंकार ओळखा.
श्रीकृष्ण नवरा मी नवरी ।
शिशुपाल नवरा मी न-वरी ।
(A) श्लेष (B) अपन्हृती (C) अतिशयोक्ती (D) रूपक
43. 'स्थूल' या शब्दाचा विरुद्धार्थी शब्द निवडा.
(A) सूक्ष्म (B) अशक्त (C) अवाढव्य (D) लहान
44. 'ना कबूल करणे'. या वाक्प्रचाराच्या अर्थाचा वाक्प्रचार ओळखा.
(A) कानावर हात ठेवणे (B) कान न देणे (C) कानामागे टाकणे (D) कान उपटणे
45. 'धूळ खात पडणे' या वाक्प्रचाराचा अर्थ काय ?
(A) वापर होणे (B) वापर न होणे (C) इलाज नसणे (D) धुळीने माखणे
46. 'समदर्शी' शब्दासाठी विरुद्धार्थी शब्द निवडा.
(A) पक्षपाती (B) विषमता (C) विषमदर्शी (D) कपटी
47. हे काही वाईट अक्षर नाही. - होकारार्थी वाक्य करा.
(A) हे अक्षर वळणदार आहे (B) हे अक्षर बऱ्यापैकी आहे (C) हे अक्षर उत्कृष्ट आहे (D) हे अक्षर अगदीच वाईट आहे
48. 'देव विठ्ठल, देवपूजा विठ्ठल' या पद्यपंक्तीतील अलंकार ओळखा.
(A) स्वभावोक्ती (B) अनन्वय (C) दृष्टांत (D) रूपक
49. 'कानामागून आली अन् तिखट झाली'. या म्हणणीचा अर्थ निवडा.
(A) कनिष्ठाने वरिष्ठाप्रमाणे वरचढ होणे (B) डोईजड होणे
(C) मागून येऊन मोठेपणा मिळणे (D) मागला माणूस प्रभावी होणे
50. 'केलेले उपकार जो जाणत नाही असा' योग्य शब्द निवडा.
(A) कृतज्ञ (B) कृतघ्न (C) निरिच्छ (D) कर्मयोगी
51. Choose antonym for word 'Bridge' -
(A) Open (B) Divide (C) Release (D) Bind
- Note :** The following sentence consists of a word or phrase which is underlined each of them is followed by four words or phrases, select the word or phrase which is closest to the opposite in meaning of the underlined word or phrase.
52. A lady of a few words she is given to laconic answers.
(A) copious (B) lingering (C) terse (D) brief
- Note :** The following sentence consists of a word or phrase which is underlined each of them is followed by four words or phrases, select the word or phrase which is closest to the nearest or same in meaning of the underlined word or phrase.
53. Her views are not in consonance with her husband's.
(A) in disagreement (B) in conflict (C) in agreement (D) contradictory
54. Choose synonym for word 'False'
(A) Incorrect (B) Inaccurate (C) Untrue (D) Defective

SPACE FOR ROUGH WORK

Note : Four alternatives A, B, C and D are given under each sentence, you are required to choose most suitable alternative to fill in the blank/blanks in the sentence to make it meaningful. (Q. No. 55 to 57)

55. A politician's speech must be read _____ the lines, it may have a double _____ .
 (A) behind; edge (B) between; meaning (C) among; ends (D) beyond; face
56. _____ eye-witness, the news reporter gave a graphic description of how fire broke out.
 (A) reporting (B) observing (C) seeing (D) quoting
57. _____ my knowledge, Mr. Ashok has a prejudice _____ foreigners.
 (A) in; for (B) as; towards (C) for; at (D) to; against
58. Choose correct spellings from group of given words below
 (A) Pleasant (B) Pleasent (C) Plesant (D) Plisant
59. Choose the one which expresses the meaning of 'Pros and cons'.
 (A) For and against a thing (B) Good and Evil
 (C) Former and later (D) Foul and Fair
60. Choose the meaning of phrase – 'To bell the cat'.
 (A) To tie bell to cat's neck (B) To make noise
 (C) To take a lead in danger (D) To be alert of enemy
61. A word no longer in use
 (A) Extant (B) Nervous (C) Obsolete (D) Outdated
62. A person appointed by two parties to solve dispute
 (A) Advocate (B) Judge (C) Barrister (D) Arbitrator

Replace the words/phrases underlined in following sentences so as to make them meaningful and effective (Q. 63 & Q. 64)

63. He did not know the answer and I did not neither.
 (A) and either did I (B) and either did have (C) and neither have I (D) and neither did I
64. Pashupatinath is a worth seeing temple in Kathmandu.
 (A) one of the worthseeing temples (B) a temple worth seeing
 (C) a temple to see its worth (D) no correction
65. 'I had gone' – Identify tense of the sentence.
 (A) Simple past tense (B) Simple present tense
 (C) Past perfect tense (D) Present perfect tense
66. 'Who teaches you English ? ' – Select a sentence in passive voice.
 (A) By whom are you taught English ? (B) English is taught by whom ?
 (C) By whom will you be taught English ? (D) By whom were you taught English ?
67. She said to him, "Why don't you go today ?" – choose the alternative in indirect speech.
 (A) She asked him why he didnot go today (B) She said to him that why he didnot go today
 (C) She asked him if he was going that day (D) She asked him why he didnot go that day

Choose the correct alternatives from given below (Q. 68 to Q. 70)

68. Mumbai is one of the biggest cities in India.
 (A) No other city in India is as big as Mumbai (B) Mumbai is bigger than any other city in India
 (C) Very few cities in India are as big as Mumbai (D) Mumbai is the biggest city in India

SPACE FOR ROUGH WORK

69. Radhika was too weak to walk.
 (A) Radhika was so weak that cannot walk
 (B) Radhika was so weak that she could not walk
 (C) Radhika was so weak that Radhika could not walk
 (D) Radhika is so weak that she cannot walk
70. No sooner did I finish the work than I felt comfortable.
 (A) Hardly had I finish the work when I felt comfortable
 (B) Hardly did I finish the work when I felt comfortable
 (C) Hardly had been I finished the work I felt comfortable
 (D) Hardly had I finished the work when I felt comfortable
71. His house is _____ to mine. – Use proper form of adjective.
 (A) nearest (B) nearer (C) near (D) next
72. Identify the wrong contracted form
 (A) We have – we'll (B) It is – It's (C) I shall – I'll (D) What is – What's
73. The rainfall _____ India varies _____ place to place and also from year _____ year.
 Use proper preposition.
 (A) over; with; by (B) of; from; after (C) in; from; to (D) for; with; after

Note : Complete the sentence with proper word from alternatives. (74 to Q. 79)

74. He is too _____ to be deceived easily.
 (A) intelligent (B) strong (C) kind (D) honest
75. The bureaucrat was _____ for his role in scam.
 (A) indicted (B) criticised (C) reinstated (D) indited
76. He _____ in wearing the old fashioned coat inspite of his wife's disapproval.
 (A) resists (B) desists (C) persists (D) insists
77. No sooner does he arrive than every one _____ up in his honour.
 (A) stand (B) stands (C) stood (D) got
78. The Sun _____ at six this morning.
 (A) arose (B) rose (C) aroused (D) raised
79. Washing machines _____ popular in India in the last ten years or so.
 (A) are becoming (B) are become (C) became (D) have become
80. Choose masculine noun for feminine noun – 'Bee'
 (A) Peacock (B) Drone (C) Tiger (D) Bull

Note : In the following passage there are blanks each of which has been numbered. The suitable word for the blank has been mentioned against the question number below passage. Choose the appropriate word in the context of the whole passage. (Q. No. 81 to 90)

Tea prices in the domestic 81 _____ continue to rule high in the 82 _____ year despite the expectation of a 83 _____ production as compared to the previous year. According to a preliminary assessment 84 _____ on the weather 85 _____ in recent months tea output in 1990 may reach 740 million kg. as 86 _____ 700 million kg. last year. During the past three months, tea prices have generally shown an 87 _____ unlike last year, when tea prices rose dramatically, this year, prices seem to have 88 _____ at a rather high level. In the subsequent four months, the 89 _____ average price showed a downtrend but in September the prices have 90 _____ hardened to a considerable extent.

81. (A) sector (B) production (C) area (D) market

SPACE FOR ROUGH WORK

82. (A) current (B) first (C) second (D) last
 83. (A) large (B) maximum (C) optimum (D) higher
 84. (A) conducted (B) based (C) shared (D) strategy
 85. (A) outbursts (B) outbreak (C) conditions (D) forecast
 86. (A) above (B) per (C) to (D) against
 87. (A) downtrend (B) increment (C) reduction (D) uptrend
 88. (A) increased (B) surfaced (C) synchronised (D) stabilised
 89. (A) monthly (B) weekly (C) daily (D) annual
 90. (A) then (B) never (C) again (D) since

Directions : In the following questions the first and the last parts of the sentence are numbered as 1 and 6. The rest of the sentence is split into four parts and are named as P, Q, R and S. These four parts are not given in their proper order. Read the jumbled parts of the sentence and find out which of the four combinations is correct. Then find the correct answer. (Q. No. 91 to 100)

91. 1 : I have not come
 P : even if it means some humiliation
 Q : but the boy must learn
 R : to complain, he said
 S : to be honest
 6 : and admit he broke our window pane.
 (A) S P R Q (B) Q S P R (C) R Q S P (D) P R Q S
92. 1 : India has been a land
 P : but in the sense that learning has always been very highly valued
 Q : not indeed in the sense that education has been universal
 R : and the learned man has been held in higher esteem
 S : of learning throughout the ages
 6 : than the warrior or the administrator.
 (A) P Q S R (B) R Q P S (C) R S Q P (D) S Q P R
93. 1 : It was obvious
 P : made by him
 Q : submitted at the meeting
 R : from the comments
 S : on the draft proposals
 6 : that he was not satisfied with them.
 (A) Q R S P (B) S Q R P (C) R P S Q (D) P S R Q
94. 1 : Lakhs of students
 P : on all India basis
 Q : from all over India
 R : which are held
 S : appear in the examinations
 6 : by different recruiting organisations.
 (A) P Q S R (B) S R Q P (C) Q S R P (D) Q S P R

SPACE FOR ROUGH WORK

103

-8-

95. 1 : There is a fashion now-a-days
 P : as an evil
 Q : who is born with a silver spoon
 R : to bewail poverty
 S : and to pity the youngman
 6 : in his mouth.
 (A) P S Q R (B) R S Q P (C) R P S Q (D) S Q P R
96. 1 : Those that have seen the Hindus
 P : have naturally no more doubt
 Q : of the existence of other persons
 R : among them in their own country
 S : of their existence than they have
 6 : whom they have met.
 (A) P S Q R (B) R Q P S (C) P S R Q (D) R P S Q
97. 1 : I wasn't sure
 P : to hear his voice
 Q : in my heart of hearts
 R : through that window once more
 S : what I really wished
 6 : or never to see him there again.
 (A) Q P R S (B) S Q P R (C) P R S Q (D) R S Q P
98. 1 : Yet so few of us have
 P : walls of daily routine
 Q : the time or the means
 R : that enclose our lives
 S : to break through the narrow
 6 : to get to know this land.
 (A) S R Q P (B) R P S Q (C) Q S P R (D) P Q R S
99. 1 : Religion has been used
 P : both as a weapon of isolation
 Q : to dull awareness
 R : about real problems
 S : and as morphia
 6 : like education, health and employment.
 (A) P Q R S (B) P S Q R (C) Q P S R (D) R P Q S
100. 1 : When all the members were seated
 P : during the previous year
 Q : the secretary came to the dias
 R : and read out the report
 S : detailing the activities of the organisation
 6 : and plans for the coming year.
 (A) P Q R S (B) S P Q R (C) R S P Q (D) Q R S P

 SPACE FOR ROUGH WORK

101. खालीलपैकी चुकीची जोडी निवडा.
 (A) पाणी-द्रावक (B) घनता-वस्तुमान/आकारमान
 (C) मीठ-द्राव्य (D) समुद्राच्या पाण्यात क्षारांचे प्रमाण - 35%
102. खालीलपैकी चुकीची जोडी कोणती ?
 (A) कोवळा सूर्यप्रकाश- 'ए' जीवनसत्व (B) आवळ्याचा रस - 'सी' जीवनसत्व
 (C) गाजर - 'ए' जीवनसत्व (D) डाळी - 'बी' जीवनसत्व
103. खालीलपैकी चुकीची जोडी कोणती ?
 (A) पिष्ठमय पदार्थाचे विघटन - लाळ (B) अन्न आम्लीय तयार करणे - जठरग्रंथी
 (C) पित्तस तयार होतो - लहान आतडे (D) साखरेचे प्रमाण नियंत्रित करणे - स्वादुर्पिंड
104. दुरच्या लक्ष्याचा वेध घेण्यासाठी कोणती यंत्रणा वापरतात ?
 (A) सोनोग्राफी (B) राडार (C) सोनार (D) बिनतारी यंत्र
105. 'पितळ' हे संमिश्र कोणत्या धातूपासून बनविले जाते ?
 (A) तांबे + कोबाल्ट (B) तांबे + अॅल्युमिनियम (C) जस्त + कथील (D) तांबे + जस्त
106. खालीलपैकी चुकीची जोडी कोणती ?
 (A) 'O' रक्तगट - सार्वत्रिकदाता (B) कॅन्सरग्रस्त रुग्ण - रक्तपराधन
 (C) रक्तदान करणारी व्यक्ती - रक्तादाता (D) 'B' रक्तगट - सर्वग्राही
107. सर्व सजीवाची रचना व कार्य _____ पातळीवर होत असते.
 (A) उतीच्या (B) पेशीच्या (C) इंद्रियांच्या (D) संस्थांच्या
108. सौरचुलीतील भांड्यांना बाहेरून काळा रंग देतात, कारण काळा रंग
 (A) उष्णतेचा दुर्वाहक आहे (B) उष्णतेचा सुवाहक आहे (C) उष्णता शोषून घेतो (D) उष्णता शोषून घेत नाही
109. पाणी जमिनीत मुरून जमिनीखाली तयार होणाऱ्या पाण्याच्या स्रोतांना काय म्हणतात ?
 (A) भुजल (B) झर (C) ओहोळ (D) अटिशियन विहिरी
110. उष्ण प्रदेशातील जलाशयातील पाण्याचे बाष्पीभवन रोखण्यासाठी जलाशयाच्या पृष्ठभागावर _____ पदार्थाचा शिडकावा करतात.
 (A) सेटिल अल्कोहोल (B) तुरटी द्रवाचा (C) नॅथालीन (D) फिनॉल्फर्थेलीन
111. 'आरसा कोरड्या फडक्याने कितीही घासला तरी पृष्ठभागावर धूळ बसते' - कारण
 (A) आरसा प्रकाशात ठेवल्यामुळे धूळ साचते (B) आरसा हा अपारदर्शक आहे
 (C) आरसा पुसल्याने काचेवर विद्युत प्रवाह निर्माण होतो (D) आरसा चकचकीत असतो
112. खालीलपैकी कोणता हक्क मूलभूत हक्क नाही ?
 (A) समानतेचा (B) धर्मस्वातंत्र्याचा
 (C) न्यायालयात दाद मागण्याचा (D) मालमतेचा
113. ग्रामपंचायतीच्या सरपंच, उपसरपंच यांना गैरवर्तणूक, पदाचा दुरुपयोग या कारणास्तव पदावरून दूर करण्याचे अधिकार _____ यांना आहेत.
 (A) जिल्हाधिकारी (B) मुख्यकार्यकारी अधिकारी
 (C) जिल्हापरिषद स्थायी समिती (D) विभागीय आयुक्त

SPACE FOR ROUGH WORK

114. खालीलपैकी चुकीची जोडी निवडा.
 (A) चिन्नस्वामी स्टेडियम - बंगळूर
 (B) मोहाली स्टेडियम - चंडीगढ
 (C) फिरोजशाहा स्टेडियम - दिल्ली
 (D) व्ही.सी.ए. स्टेडियम (जामठा) - चेन्नई
115. भारत सरकारचा सर्वोच्च नागरी पुरस्कार कोणता ?
 (A) पद्मविभूषण
 (B) भारतरत्न
 (C) पद्मभूषण
 (D) पद्मश्री
116. गणित विषयावर 'सिद्धांत शिरोमणी' हा ग्रंथ कोणी लिहिला ?
 (A) आर्यभट्ट
 (B) कल्हन
 (C) भास्कराचार्य
 (D) चरक
117. पानीपतची पहिली लढाई _____ यांच्यात झाली.
 (A) बाबर - दौलतखान लोदी
 (B) बाबर - इब्राहिम लोदी
 (C) मराठे - अहमदशाहा अब्दाली
 (D) अकबर - हेमू
118. _____ ही स्वराज्याची पहिली राजधानी होती.
 (A) राजगड
 (B) रायगड
 (C) तोरणा
 (D) प्रतापगड
119. राष्ट्रपतीच्या निवडीमध्ये खालीलपैकी कोण मतदान करतात ?
 (A) लोकसभा, राज्यसभा व विधानसभा सदस्य
 (B) लोकसभा व राज्यसभा सदस्य
 (C) लोकसभा, राज्यसभा, विधानसभा व विधान परिषद सदस्य
 (D) केवळ लोकसभा सदस्य
120. पृथ्वीवरून चंद्राची विशिष्ट बाजूच सतत दिसत असते कारण
 (A) कक्षीय मार्ग लंबवर्तुळाकार आहे
 (B) त्याची अक्षीय व कक्षीय गती सारखीच आहे
 (C) त्याच्यावर सूर्यप्रकाश एकाच बाजूने पडतो
 (D) त्याची अक्षीय व कक्षीय गती भिन्न आहे
121. कोयना नदीवर बांधण्यात आलेल्या धरण जलाशयास _____ म्हणून ओळखले जाते.
 (A) इंदिरा सागर
 (B) कोयना सागर
 (C) यशवंत सागर
 (D) शिवाजी सागर
122. प्रतिरेखांश पृथ्वीवरील स्थळामध्ये _____ मिनिटे वेळेचे अंतर असते.
 (A) 8
 (B) 5
 (C) 10
 (D) 4
123. एका 'सेकंद दोलकाचा' गोळा बदलून त्याला दुप्पट वस्तुमानाचा दुसरा गोळा टांगला, तर नवीन आंदोलकाचा आंदोलन काळ मुळ आंदोलन काळाच्या
 (A) दुप्पट होईल
 (B) तोच राहील
 (C) निमपट होईल
 (D) चारपट होईल
124. _____ या वातावरणाच्या थरात ओझोन वायूचा थर मोठ्या प्रमाणात आहे.
 (A) तपांबर
 (B) आयनांबर
 (C) स्थितांबर
 (D) मध्यांबर
125. भारतीय रिझर्व बँकेचे गव्हर्नर _____ आहेत.
 (A) रघुराम राजन
 (B) डी. सुब्बाराव
 (C) सी. रंगराजन
 (D) वाय. आर. रेड्डी
126. खालीलपैकी कोणता रोग 'डी' जीवनसत्वाच्या अभावी होतो ?
 (A) स्कर्व्ही
 (B) रातआंधळेपणा
 (C) मुडदूस
 (D) बेरीबेरी

SPACE FOR ROUGH WORK

127. सल्फ्युरिक ॲसिड व जस्त यांच्या क्रियेन कोणता वायु तयार होतो ?
 (A) हेलियम (B) हायड्रोजन (C) ऑक्सिजन (D) नायट्रोजन
128. निर्दोष डोळ्यात प्रतिमा कोठे तयार होते ?
 (A) दृष्टीपटलापुढे (B) दृष्टीपटलामागे (C) पीत बिंदूवर (D) दृष्टीपटलावर
129. रेडिओ ॲक्टिव्हिटीचा शोध कोणी लावला ?
 (A) हेन्री बेक्वरेल (B) न्यूटन (C) नोबेल (D) मादामक्युरी
130. मलेरिया _____ मुळे होतो.
 (A) सारकॉप्टीस स्केबी (B) मायकोबॅक्टेरियम लेप्री (C) स्वल्पविरामी जीवाणू (D) प्लाझमोडियम
131. कंपनसंख्या मापनाचे एकक कोणते ?
 (A) मीटर (B) हर्ट्झ (C) ज्यूल (D) न्यूटन
132. पचनक्रियेत स्टार्चचे रूपांतर _____ पदार्थात होते.
 (A) माल्टोज (B) नायट्रोजन (C) जीवनसत्व बी (D) ग्लुकोज
133. $E = mc^2$ हा सिद्धांत कोणी मांडला ?
 (A) एडिसन (B) आईनस्टाईन (C) गॅलिलिओ (D) न्यूटन
134. समुद्राची खोली कशाच्या सहाय्याने मोजतात ?
 (A) बॅरोमीटर (B) मॅनोमीटर (C) सिस्मोग्राफ (D) फॅदोमीटर
135. 'प्रकाशवर्ष' हे कशाचे परिमाण आहे ?
 (A) वेळ (B) खगोलशास्त्रीय अंतर (C) वार्षिक गती (D) प्रकाश
136. कर्करोगावर उपचार करताना कोणत्या धातूचा उपयोग करतात ?
 (A) निकेल (B) आयोडीन (C) कोबाल्ट (D) लोह
137. गोबर गॅसमधील प्रमुख घटक कोणता ?
 (A) मिथेन (B) ब्युटेन (C) प्रोपेन (D) हिप्टेन
138. 'सुपरसॉनिक' म्हणजे काय ?
 (A) प्रकाशापेक्षा कमी वेगवान (B) ध्वनीपेक्षा कमी वेगवान (C) ध्वनीपेक्षा अधिक वेगवान (D) प्रकाशापेक्षा अधिक वेगवान
139. जलद गतीने वाढणारे झाड कोणते ?
 (A) गिफ्ट (B) बाभूळ (C) निलगिरी (D) सागवान
140. मानवी शरीराने सर्वात मोठी ग्रंथी कोणती ?
 (A) यकृत (B) हृदय (C) मोठे आतडे (D) जठर
141. चष्याच्या भिंगाची जाकती कशामध्ये मोजतात ?
 (A) वॉट (B) डेसीबल (C) डायॉप्टर (D) मीटर
142. तंबाखूमध्ये असणारा विषारी घटक कोणता ?
 (A) कॅनिन (B) निकोटीन (C) टॅनिन (D) पर्याय A व B

SPACE FOR ROUGH WORK

103

-12-

143. रक्तातील 'कोलेस्ट्रॉल' पातळी कमी करणारी वनस्पती कोणती ?
 (A) सदाफुली (B) सिकोना (C) तुळस (D) आडुळसा
144. पाण्याचा गोठणबिंदु किती अंश सेल्सिअस आहे ?
 (A) 0° (B) 50° (C) 4° (D) -4°
145. खालीलपैकी कोणत्या प्रकाशरंगाची तरललांबी अधिक असते ?
 (A) लाल (B) निळा (C) हिरवा (D) पिवळा
146. शरीराचा तोल सांभाळण्याचे कार्य खालीलपैकी कोणाकडून केले जाते ?
 (A) लहान मेंदू (B) चेतातंतू (C) चेतारज्जू (D) मोठा मेंदू
147. 'सैनिक पेशी' असे कोणत्या पेशींना म्हटले जाते ?
 (A) तांबड्या पेशी (B) पांढऱ्या पेशी (C) रक्तबिंबीका (D) यापैकी नाही
148. चुन्याच्या ताज्या निवळीतून कोणता वायु जाऊ दिल्यास ती दुधी बनते ?
 (A) अमोनिया (B) कार्बन डायऑक्साइड
 (C) सल्फर डायऑक्साइड (D) हायड्रोजन सल्फाइड
149. अन्नाचा मुख्य स्रोत
 (A) प्राणी (B) वनस्पती (C) सागरी पदार्थ (D) कीटक
150. 'क्ष' किरण म्हणजे
 (A) ऋण प्रभारित कण होय (B) धन प्रभारित कण होय
 (C) प्रभारविरहित अणु कण होय (D) विद्युत चुंबकीय लहरी होय
151. एका अपूर्णाकाचे वर्गमूळे त्याच्या दुप्पट आहे, तर तो अपूर्णाक कोणता ?
 (A) 1/9 (B) 1/3 (C) 1/4 (D) 1/2
152. एक पाण्याची टाकी 1 सेमी. व्यासाचे नळाने भरण्यास 4 तास लागतात. तर तीच टाकी 2 सेमी. व्यासाचे नळाने भरण्यास किती तास लागतील ?
 (A) 1 (B) 2 (C) 1/2 (D) 3/4
153. एका शंकूची त्रिज्या r आहे व उंची 2h आहे, तर त्याचे आकारमान किती ?
 (A) $\frac{2}{3} \pi r^2 h$ (B) $\frac{1}{3} \pi r^2 h$ (C) $2 \pi r^2 h$ (D) $\pi r^2 h$
154. आई व तिच्या जुळ्या मुलीच्या वयाचा गुणाकार 2835 आहे. आईचे वय 35 वर्षे असल्यास एका मुलीचे वय किती वर्षे असेल ?
 (A) 5 (B) 11 (C) 9 (D) 7
155. पाटाच्या पाण्याखाली भिजलेल्या त्रिकोणाकृती जमिनीच्या बाजू 17 मी., 25 मी., व 26 मी. आहेत; तर भिजलेले क्षेत्र किती चौ.मी असेल ?
 (A) 204 (B) 196 (C) 202 (D) 208
156. $4x^2$, $18x^3$ आणि $30x$ यांचा ल.सा.वि. खालीलपैकी कोणता ?
 (A) $540x^3$ (B) $90x^3$ (C) $180x^6$ (D) $180x^3$

SPACE FOR ROUGH WORK

157. खालीलपैकी कोणते वर्ग समीकरण नाही ?
- (A) $x + \frac{2}{x} = 5$ (B) $(y + 3)(y - 1) = 7$
 (C) $4m + 1 = m^2$ (D) $2p(p - 2) = p + 2p^2 + 3$
158. $\frac{a}{b} = \frac{5}{3}$ आणि $\frac{c}{d} = \frac{3}{5}$; तर $\frac{\sqrt{ad} + \sqrt{bc} - \sqrt{bd}}{\sqrt{bd}} = ?$
- (A) $\frac{\sqrt{15}}{8} - 1$ (B) $\frac{8}{\sqrt{15}} - 1$ (C) $\frac{3}{\sqrt{15}} - 1$ (D) $\frac{8}{\sqrt{15}}$
159. एका समभुज त्रिकोणाच्या अंतर्वर्तुळाची त्रिज्या 7 सेमी. आहे, तर त्याच त्रिकोणाच्या परिवर्तुळाची त्रिज्या किती सेमी. असेल ?
- (A) 21 (B) 7 (C) 14 (D) 28
160. जर $x = 7$ व $y = 8$; तर $-|4x - 5y| =$ किती ?
- (A) -12 (B) 12 (C) -3 (D) 3
161. संच $P = \{3, 5, 7\}$ व संच $Q = \{1, 2, 7\}$ तर संच $P - Q = ?$
- (A) $\{3, 5\}$ (B) $\{1, 2, 3, 5\}$ (C) $\{7\}$ (D) $\{1, 2, 3, 5, 7\}$
162. खालीलपैकी रेषीय नसलेले समीकरण कोणते ?
- (A) $7x + 3 = 0$ (B) $7y + 3 = 9y - 3$ (C) $x - \frac{1}{x} = 4$ (D) $x^2 + 5 = (x + 2)(x + 3)$
163. $XI + IV \times II = ?$
- (A) XXX (B) XIX (C) XVII (D) IV
164. एका चौरसाची परिमिती $(12x - 20y)$ सेमी. आहे, तर त्या चौरसाचे क्षेत्रफळ किती ?
- (A) $144x^2 - 480xy + 400y^2$ (B) $9x^2 - 15xy + 25y^2$
 (C) $36x^2 - 120xy + 100y^2$ (D) $9x^2 - 30xy + 25y^2$
165. $\sqrt{\frac{1.21}{x}} = 10$ तर $x = ?$
- (A) 12.1 (B) 0.121 (C) 121 (D) 0.0121
166. ताशी सरासरी 45 किमी वेगाने जाणारी एक बस निर्धारित ठिकाणी निर्धारित वेळेत पोहचते. जर ती ताशी सरासरी 54 किमी वेगाने गेल्यास निर्धारित ठिकाणी निर्धारित वेळेपेक्षा 20 मिनिटे लवकर पोहचते. तर तिने कापावयाचे एकूण अंतर किती ?
- (A) 90 किमी (B) 180 किमी
 (C) 270 किमी (D) 75 किमी
167. 1.5 मिनिटाचे 12 तासाशी गुणोत्तर किती ?
- (A) 240 : 1 (B) 1 : 240 (C) 1 : 480 (D) 480 : 1
168. धरणातून सोडलेले पाणी 9 किमी अंतरावरील ठिकाणी 50 मिनिटात पोहचते. तर पाण्याचा प्रतिसेकंद प्रवाह वेग किती ?
- (A) 3 मी (B) 4.5 मी
 (C) 2.5 मी (D) 3.5 मी

SPACE FOR ROUGH WORK

169. सरळरूप द्या : $\frac{(5^{n+2} - 3 \times 8 \times 5^n)}{5^{n+1} - 3 \times 5^n}$

- (A) $\frac{1}{2}$ (B) -1 (C) $-\frac{1}{2}$ (D) 1

170. $\frac{(2.65)^2 - (1.35)^2}{2.65 - 1.35} = ?$

- (A) 1.3 (B) 13 (C) 4 (D) 0.40

171. घड्याळात 9 वाजून 10 मिनिटे झाली असता तास काटा व मिनिट काट्यातील कोनाचे माप किती ?

- (A) 140° (B) 145° (C) 150° (D) 160°

172. एका अर्धवर्तुळाकार चकतीची परिमिती 72 सेंमी असल्यास तिचे क्षेत्रफळ किती चौसॅमी असेल ?

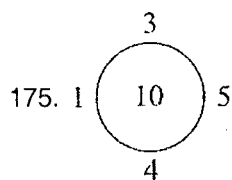
- (A) 693 (B) 1232
(C) 308 (D) 616

173. A : Y :: F : ?

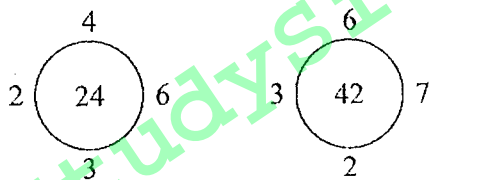
- (A) G (B) U (C) E (D) T

174. ? : 18 :: 64 : 38

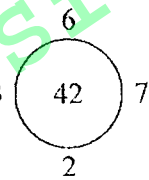
- (A) 9 (B) 24 (C) 32 (D) 36

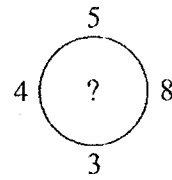
- (A) 48

- (B) 72

- (C) 80

- (D) 40

176. $\frac{2}{3}$ या संख्येला कोणत्या संख्येने गुणावे म्हणजे $\frac{2}{3}$ चा गुणाकार व्यस्त मिळेल ?

- (A) $\frac{4}{9}$ (B) -1 (C) $\frac{9}{4}$ (D) $\frac{2}{3}$

177. $\frac{A}{9} - \frac{23}{27} = \frac{85}{27}$; तर A = ?

- (A) 36 (B) 62 (C) 54 (D) 45

178. 78 या त्रिकोणी संख्येचा पाया किती ?

- (A) 13 (B) 12 (C) 6 (D) 26

179. पाया 21 असलेली त्रिकोणी संख्या कोणती ?

- (A) 231 (B) 210 (C) 462 (D) 253

SPACE FOR ROUGH WORK

180. एका वर्तुळाच्या परिधावर समान अंतरावरील सहा बिंदु घेऊन प्रत्येकी दोन बिंदूंना जोडणारे जास्तीत जास्त किती रेषाखंड काढता येतील ?
 (A) 21 (B) 12
 (C) 15 (D) यापैकी नाही
181. व्यासपिठावर एकूण 12 पाहुणे होते. त्यापैकी प्रत्येकाने प्रत्येकाशी एकदा हस्तांदोलन केले, तर एकूण किती हस्तांदोलने होतील ?
 (A) 24 (B) 66
 (C) 78 (D) यापैकी नाही
182. $a^0 = ?$
 (A) 0 (B) a (C) 1 (D) -1
183. $(-1)^7 \times (-1)^5 \times (-1)^4 \times (-1)^2 =$ किती ?
 (A) 18 (B) -1 (C) 1 (D) यापैकी नाही
184. $2^3 \times 2^0 (4^0 - 3^0) = ?$
 (A) 2^3 (B) 2^2 (C) 2^4 (D) 0
185. $\frac{14a^3 b^3 c \times 2a^3 b^3 c^2}{21a^6 b^4 c^2} = ?$
 (A) $\frac{4}{3}abc$ (B) $\frac{4}{3}bc$ (C) $\frac{4}{3}ab^2c$ (D) $\frac{4}{3}b^2c$
186. $164000 = ?$
 (A) 1.64×10^5 (B) 16.4×10^3
 (C) 1.64×10^6 (D) 16.4×10^5
187. $64000 = (0.4)^3 \times 10^x$ तर $x = ?$
 (A) 4 (B) 5 (C) 6 (D) 3
188. $9x^2 + \frac{1}{4x^2}$ ही राशी पूर्ण वर्ग होण्यासाठी खालीलपैकी कोणते पद मिळवावे ?
 (A) $\pm 2x$ (B) ± 3 (C) $\pm \frac{3}{2}x$ (D) $\pm \frac{3}{2}$
189. $(95)^2$ ची किंमत काढण्यासाठी कोणते सूत्र वापराल ?
 (A) $(a + b)^2$ (B) $(a - b)^2$
 (C) $a^2 - b^2$ (D) यापैकी नाही
190. 89×111 हा गुणाकार सोडविण्यास खालीलपैकी कोणते सूत्र वापराल ?
 (A) $(a - b)^2$ (B) $(a + b)^2$ (C) $a^2 + b^2$ (D) $a^2 - b^2$
191. $709 \times 25 + 75 \times 709 = ?$
 (A) 709 (B) 7090 (C) 70900 (D) 1568

SPACE FOR ROUGH WORK

103

-16-

192. $999 \times 385 = ?$

(A) 306415

(B) 384615

(C) 384616

(D) 374615

193. $\frac{3.2 \times 3.2 \times 3.2 - 2.4 \times 2.4 \times 2.4}{3.2 \times 3.2 + 2.4 \times 3.2 + 2.4 \times 2.4} = ?$

(A) 3.2

(B) 0.8

(C) 2.4

(D) 5.6

194. 3, 33, 333, ... या संख्यामालेतील पहिल्या ७ संख्या घेऊन त्याची बेरीज केली असता; त्या बेरेजेतील संख्येत दशक स्थानचा अंक कोणता ?

(A) 1

(B) 0

(C) 7

(D) 5

195. $\frac{1}{1 \times 2} + \frac{1}{2 \times 3} + \frac{1}{3 \times 4} + \dots + \frac{1}{17 \times 18} = ?$

(A) $\frac{35}{306}$ (B) $\frac{1+2+3+\dots+18}{1 \times 2 \times 3 \times \dots \times 18}$ (C) $\frac{17}{18}$

(D) यापैकी नाही

196. $\frac{1}{15 \times 35} + \frac{1}{35 \times 20} - \frac{1}{15 \times 20} = ?$

(A) 1

(B) $\frac{1}{15}$ (C) $\frac{1}{35}$

(D) 0

197. $2432 * \times 2 * = 60812*$ या प्रश्नात * च्या जागी कोणता अंक येईल ?

(A) 2

(B) 4

(C) 5

(D) 8

198. 2^{16} या संख्येच्या विस्तारीत रूपात एकक स्थानचा अंक कोणता ?

(A) 2

(B) 4

(C) 6

(D) 8

199. 2^{21} या संख्येच्या विस्तारीत रूपात एकक स्थानचा अंक कोणता ?

(A) 8

(B) 6

(C) 4

(D) 2

200. 4 ने निःशेष भाग जाणारी संख्या कोणती ?

(A) 32462

(B) 45768

(C) 87542

(D) 75334

SPACE FOR ROUGH WORK